Bilaga KS 2018/52/1

SALA KOMMUN
Kommunstyrelsens förvaltning
Ink. 2017 -05- 19
Diarienr 2017/707
Aktbilaga 1

Motion till kommunfullmäktige i Sala

Gör Sala till en Fairtrade City

Fairtrade City är en diplomering som funnits sedan 2001. I Sverige har var fjärde kommun ansökt om Fairtrade City-diplomering och hälften av Sveriges medborgare bor i en Fairtrade City-diplomerad kommun. Vi kan vara stolta över att Region Västmanland blev Sveriges första certifierade landsting/region 2015.

Fairtrade City innebär att kommunen lever upp till kriterier som rör rättvis handel och etisk upphandling, bedriver ett aktivt informationsarbete samt uppmuntrar till ökat utbud av etiskt märkta produkter i butik och på arbetsplatser.

Det nya EU-direktivet kring lagen om offentlig upphandling uppmanar dessutom kommuner och landsting att använda offentlig upphandling som ett verktyg för att uppnå samhälleliga mål, såsom målet om fattigdomskämpning. Genom att inkludera sociala och etiska villkor i upphandlingen av produkter främjas produktion som utförs enligt riktlinjerna i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, konventionen om barnens rättigheter samt ILO:s grundläggande konventioner.

Det är hög tid att ta ansvar för vad som sker i produktionen av de varor som kommunen köper in.

Med bakgrund av detta vill Vänsterpartiet att Sala kommun ska ta de första stegen mot en mer etisk konsumtion och bli en Fairtrade City utifrån nedanstående kriterier och i andan av Agenda 2030.

1. Kommunens ansvar:
   Inom den offentliga konsumtionen ska kommunen som organisation ha en tydlig och mätbar målsättning samt kunna erbjuda och öka konsumtionen av produkter inom kommunens avtal utifrån principerna för rättvis handel och ILO:s kärnkonventioner.

2. Styrgruppen:
   Arbetet leds av en lokal styrgrupp som sätts samman av representanter från hela närsamhället som näringsliv, handeln, frivilligorganisationer, Fairtrades medlemsorganisationer samt politiker och tjänstepersoner från kommunen. Tre personer utses till styrgruppens ordförande, styrgruppens kontaktperson

gentemot Fairtrade Sverige samt kontaktperson för lokalt ambassadörsnätverk.

3. Utbud:
   En kartläggning av näringsidkare som säljer Fairtrade-märkta produkter så som dagligvaruhandeln, serveringsställen, caféer, hotell, restauranger samt andra butiker ska genomföras för lokal samverkan och göra det enkelt för kommuninvånarna att hitta etiska varor i sin vardag.

4. Informationsarbete:
   Styrgruppen ansvarar för att samordna och arrangera minst fyra informationsinsatser om Fairtrade och rättvis handel varje år samt att dokumentera och redovisa dessa. Minst en aktivitet ska vara publik för kommunens medborgare. Styrgruppen redogör också för på vilket sätt de planerar att kommunicera att kommunen är Fairtrade City-diplomerad.

Vi yrkar:

Att en utredning genomförs om kommunens förutsättningar att bli Fairtrade City-diplomerade så att Sala därmed kan utnämnas till Fairtrade city.

Sala den 19 maj 2017

Johanna Ritvadotter(V)

Maria Arvidsson(V)

Bilaga KS 2018/52/2

SALA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING

SALA KOMMUN
Kommunstyrelsens förvaltning
Ink. 2017 -12- 01
Diarienr 2017/707 Aktbilaga 4

2017-12-01
YTTRANDE
JANE ALLANSSON
DIREKT: 0224-74 70 13

YTTRANDE

Motion om att göra Sala till en Fairtrade City – dnr 2017/707

ÄRENDEBESKRIVNING

Rubricerad motion har inkommit från Johanna Ritvadotter (V) och Maria Arvidsson (V).

Motionärerna yrkar att en utredning genomförs om kommunens förutsättningar att bli Fairtrade City-diplomerade så att Sala därmed kan utnämnas till Fairtrade City.

I sin skrivelse beskriver motionärerna även Fairtrade City diplomering och refererar till det nya EU-direktivet om lagen om offentlig upphandling som ett verktyg att nå samhälleliga mål. Skrivelsen innehåller vidare förslag i fyra punkter om kommunens ansvar, hur arbetet kan organiseras, att en kartläggning ska göras samt att informationsträffar ska genomföras.

YTTRANDE

Om Fairtrade

"Agenda 2030 för hållbar utveckling" är FN:s globala mål för människorna, planetens och vårt välstånd. Den innehåller 17 mål och 169 delmål[1].

Fairtrade City bidrar till utveckling i linje med Agenda 2030 när det gäller mål nummer 1om att utrota all form av fattigdom samt mål 12 som säkerställer hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Av Sveriges 290 kommuner är 64 stycken diplomerade Fairtrade Cities. Av totalt 35 kommuner som ingår i samma kommungruppsindelning (gjord av Sveriges kommuner och landsting, SKL) som Sala, är det fem kommuner som är Fairtrade City-diplomerade.

En förutsättning för ett långsiktigt Fairtrade City-engagemang är samarbete och bred förankring hos olika aktörer i samhället. Politiker, tjänstepersoner, lokala organisationer samt den lokala handeln är nödvändiga samarbetspartners i sådant arbete. Fairtrade Fokus är namnet på Fairtrade's årliga kampanj. Då samlas butiker och konsumenter, företag och organisationer, Fairtrade City-diplomerade kommuner och engagerade för att gemensamt sätta fokus på Fairtrade.

Vad krävs för Fairtrade-diplomering?

Arbete för en Fairtrade-diplomering fordrar (enligt Fairtrade Sverige) inledningsvis:

1. En kontaktperson inom kommunen gentemot Fairtrade Sverige
2. En Fairtrade City styrgrupp som ska representera hela lokalsamhället

[1] Svensk översättning av FN:s *Transforming our world: The 2030 agenda för sustainable development*, utgiven av Regeringskansliet

SALA4600, v 2.0, 2012-08-27 C:\Users\jane\AppData\Local\Microsoft\Windows\INetCache\Content.Outlook\0FEUGVAP\2017-707 Sala Fairtrade City.docx

3. En ordförande i Fairtrade City styrgrupp
4. En kontaktperson för lokalt ambassadörsnätverk
5. Översyn av upphandlingsprocessen

I kriterierna ingår att kommunen måste arbeta med både krav på rättvis handel och ILO: s[2] kärnkonventioner i den offentliga upphandlingen. Det måste, inom kommunen, finnas möjlighet att såväl handla som att fika schysst (krav vid upphandling). Den årliga diplomeringsavgiften är 5-25 000 kr beroende på antal invånare.

Arbetet ska inledas genom att göra en kartläggning i hela samhället. Det som ska kartläggas är vilka som arbetar med policys för hållbar utveckling eller säljer Fairtrade-märkta produkter; såsom dagligvaruhandeln, blomsterhandlare, serveringsställen, caféer, hotell, restauranger, föreningar med flera. Syftet är att kartläggningen ska leda till lokal samverkan och ökad konsumtion.

Slutsats

Att arbeta för hållbar utveckling och ett hållbart samhälle är något som Sala kommun prioriterar. Perspektiven finns i kommunens strategiska plan och verksamhetsplaner. Det handlar om mänskliga rättigheter, jämställdhet och hållbar utveckling – ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Perspektiv som integreras att vara naturliga delar i alla verksamheter och som ständigt utvecklas. Som exempel på aktuella insatser inom Sala kommun kan nämnas: Sala Ekokommun, Grönt kompetenscentrum, jämställdhet/CEMR, samverkan med civilsamhället (lokal överenskommelse) och tillgänglighet.

I villkoren för Fairtrade City-diplomering ingår att arbetet ska omfatta hela samhället – inte bara Sala kommuns verksamheter. Som framgår av det beskrivna är detta ett omfattande arbete.

Själva diplomeringen är ett verktyg som i sig självt inte garanterar hållbart resultat. Även utan diplomering används olika verktyg som vägledande och stöd i utvecklingsarbete.

Rekommendationen är att avstå från diplomering.

[2] International Labour Organization – FN:s organ för arbetslivsfrågor

SALA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEN
Carola Gunnarsson

SALA KOMMUN
Kommunstyrelsens förvaltning
Ink. 2018 -03- 13
Diarienr 2017/707 Aktbilaga 5

Svar på motion om att göra Sala till en Fairtrade City

Johanna Ritvadotter (V) och Maria Arvidsson (V) inkom den 29 maj 2017 med rubricerad motion. Motionären yrkar:

- att en utredning genomförs om kommuners förutsättningar att bli Fairtrade City-diplomerade så att Sala därmed kan utnämnas Fairtrade City.

I sin skrivelse beskriver motionärerna att Fairtrade City innebär att kommunen lever upp till kriterier som rör rättvis handel och etisk upphandling, bedriver att aktivt informationsarbete samt uppmuntrat till utökat utbud av etiskt märkta produkter i butiker och på arbetsplatser.

Det nya EU-direktivet kring lagen om offentlig upphandling uppmanar kommuner och landsting att använda offentlig upphandling som ett verktyg för att uppnå samhälleliga mål, såsom målet om fattigdomsbekämpning. Genom att inkludera sociala och etiska villkor i upphandlingen av produkter främjas produktion som utförs enligt riktlinjerna i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, konventionen om barnens rättigheter samt ILO:s grundläggande konventioner.

Motionen har remitterats till kommunstyrelsens förvaltning för yttrande.

"Agenda 2030 för hållbar utveckling" är FN:s globala mål för människorna, planetens och vårt välstånd. Den innehåller 17 mål och 169 delmål.

Fairtrade City bidrar till utveckling i linje med Agenda 2030 när det gäller mål nummer 1 om att utrota all form av fattigdom samt mål 12 som säkerställer hållbara konsumtions-och produktionsmönster.

Av Sveriges 290 kommuner är 64 stycken diplomerade Fairtrade Cities. Av totalt 35 kommuner som ingår i samma kommungruppsindelning som Sala, är det 5 kommuner som är Fairtrade City-diplomerade.

En förutsättning för ett långsiktigt Fairtrade City-engagemang är samarbete och bred förankring hos olika aktörer i samhället. Politiker, tjänstepersoner, lokalorganisationer samt den lokala handeln är nödvändiga samarbetspartners i sådant arbete.

Arbete för en Fairtrade-diplomering fordrar (enligt Fairtrade Sverige) inledningsvis

1. En kontaktperson inom kommunen gentemot Fairtrade Sverige
2. En Fairtrade City styrgrupp som ska representera hela lokalsamhället

SALA KOMMUN
Kommunstyrelsen
Box 304
733 25 Sala

Besöksadress: Stora Torget 1
Växel: 0224-74 70 00
Fax: 0224-188 50
kommun.info@sala.se
www.sala.se

Carola Gunnarsson
Kommunstyrelsens ordförande
carola.gunnarsson@sala.se
Direkt: 0224-74 71 00

Kommunstyrelsen

3. En ordförande i Fairtrade City styrgrupp
4. En kontaktperson för lokalt ambassadörsnätverk
5. Översyn av upphandlingsprocessen

I kriterierna ingår att kommunen måste arbete med både krav på rättvis handel och ILO:s kärnkonventioner i den offentliga upphandlingen. Det måste, inom kommunen, finnas möjlighet att såväl handla som att fika schysst (krav vid upphandling). Den årliga diplomeringsavgiften är 5-25 000 kronor beroende på antal invånare.

Arbete ska inledas genom att göra en kartläggning i hela samhället. Det som ska kartläggas är vilka som arbetar med policys för hållbar utveckling eller säljer Fairtrade-märka produkter; såsom dagligvaruhandeln, blomsterhandlare, serveringsställen, caféer, hotell, restauranger, föreningar med flera. Syfte är att kartläggningen ska leda till lokal samverkan och ökad konsumtion.

Att arbeta för hållbar utveckling och ett hållbart samhälle är något som Sala kommun prioriterar. Perspektiven finns i kommunens strategiska plan och verksamhetsplaner. Det handlar om mänskliga rättigheter, jämställdhet och hållbar utveckling – ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Perspektiv som integreras att vara naturliga delar i alla verksamheter och som ständigt utvecklas. Som exempel på aktuella insatser inom Sala kommun kan nämnas: Sala Ekokommun, Grönt kompetenscentrum, jämställdhet/CEMR, samverkan med civilsamhället (lokal överenskommelse) och tillgänglighet.

I villkoren för Fairtrade City-diplomering ingår att arbetet ska omfatta hela samhället – inte bara Sala kommuns verksamheter. Som framgår av det beskrivna är detta ett omfattande arbete. Jag anser därför inte att Sala kommun ska arbeta för en Fairtrade-diplomering utan istället fortsätta vårt arbete inom ovan nämnda områden.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen.

Carola Gunnarsson (C)
Kommunstyrelsens ordförande